

VAN HET TOERISTISCHE WATERFRONT IN KAAPSTAD NAAR HET THEATERPODIUM IN NEDERLAND

De trekkenwand blokkeert, en dat betekent dat de decorstukken niet omhoog of omlaag kunnen. Het is pauze tijdens de try out van de musical *Amandla! Mandela!* De zaal in Zwolle loopt alweer vol, maar het gaat nog zeker twintig minuten duren voordat de tweede helft kan beginnen. Terwijl iedereen met de handen in het haar zit stelt regieassistent Albert Klein Kranenburg voor om de Zuid Afrikaanse zang- en dansgroep, die voor de couleur locale zorgt in de musical over het leven van Nelson Mandela, het podium op te sturen.

Achter het gordijn werken de technici stevig door om het euvel te verhelpen, en voor het gordijn grijpen de mannen van het Khayelitsha United Mambazo Choir hun kans. Zij winden het publiek om hun vinger met hun meerstemmige Zuid Afrikaanse traditionals (vaak in de vorm van vraag en antwoord), gospels en worksongs in Zulu, Khosa en Engels. Het is niet alleen een kwestie van de sfeer redden, het publiek in Zwolle krijgt een onverwacht muzikaal cadeautje. Deze groep moet dus terugkomen naar Nederland, los van de musical, en de regieassistent kan worden gepromoveerd tot regisseur voor die show. Als de Zuid Afrikaanse groep twee jaar na de tournee van *Amandla! Mandela!* in het programmaboekje van De Spiegel in Zwolle wordt aangekondigd, is de show snel uitverkocht.

In Kaapstad speelt de groep aan het toeristische Waterfront, met uitzicht op Robbeneiland, waar Nelson Mandela lange tijd gevangen werd gehouden. Maar de zangers/dansers hebben theaterkwaliteit. In poptermen zou je kunnen stellen dat de meerstemmigheid soms Beach Boys-achtig aandoet en de herhalingen net zo bedwelmend zijn als de slotminuten van *Hey Jude* van The Beatles.

Voor velen heeft deze muziek nog een andere pop-associatie: het album *Graceland* van Paul Simon. De zanger die altijd op zoek is naar niet-Westerse geluiden werkte in de jaren tachtig samen met Ladysmith Black Mambazo, waardoor de Zuid Afrikaanse ritmes in alle Westerse huiskamers te horen was. Van dat album zingen de K-Men, zoals de groep uit het township Khayelitsha bij Kaapstad vaak wordt genoemd, het nummer *Homeless*. Net zo indringend, net zo meeslepend als hun grote voorbeeld.

De meeste liedjes gaan over de liefde en hard werken. Een paar keer komt de politiek om de hoek. Natuurlijk wordt Mandela muzikaal onder lof bedolven, waarna ook de huidige president Zuma wordt bezongen. Met een grijns op zijn gelaat zegt Bulelani Zola Qumza: 'Dit hebben wij geschreven, toen wij nog dachten dat Zuma de corruptie zou gaan uitroeien.'

De tien K-Men (waaronder drie en twee broers) vormen een harmonieuze eenheid, maar de individuele zang- en danskwaliteiten (met de spectaculaire *kicks* in de lucht) krijgen ook genoeg ruimte. Een paar keer kruipen ze uit het bekende repertoire. *Something inside* van Labi Siffre wordt nog aangrijpender dan de originele versie, en de band met de zaal kan helemaal niet meer stuk als

zij *Het Dorp* van Wim Sonneveld in het Nederlands zingen. Gedurende de hele voorstelling krijgt de muziek extra lading door de Zuid Afrikaanse filmbeelden, die eigenlijk het enige decorstuk vormen. Bij *Het Dorp* is het helemaal bloedmooi: een inkijkje in Khayelitsha, met de golfplaten huisjes, de minuscule winkeltjes en het wasgoed dat in vrijwel elk tuintje op het ritme van de wind meedanst.

Patrick van den Hanenberg – journalist de Volkskrant

Khayelitsha United Mambazo Choir: Celebrating South Africa, regie: Albert Klein Kranenburg, toneelbeeld: Catharina Scholten, muzikaal leider: Jeroen Sleyfer. De Kleine Komedie, Amsterdam 12 februari. Tournee tot 5 maart.
www.bostheaterproducties.nl